

ARANJAMENT
Administrativ pentru implementarea Acordului în
domeniul securității sociale dintre Republica
Moldova și Republica Turcia

Chișinău, 5 mai 2017

COPIE CERTIFICATĂ
TEXT MULTILINGV

PARTEA I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1
Definiții

Termenii și expresiile utilizate în prezenta Acordare sunt utilizate în sensul dat în anexa care face parte integrantă din prezentul Acord.

**ARANJAMENT ADMINISTRATIV
PENTRU IMPLEMENTAREA ACORDULUI
ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII SOCIALE
DINTRE
REPUBLICA MOLDOVA ȘI REPUBLICA TURCIA**

1. Scopul prezentei Acordări este de a stabili mecanismele de cooperare între cele două țări în domeniul securității sociale, în conformitate cu Acordul dintre Republica Moldova și Republica Turcia, semnat la Chișinău la 5 mai 2017, denumit în continuare "Acord".

2. Organismele de legătură menționate în articolul (1) vor controla asupra procedurilor comune și formulelor necesare pentru implementarea Acordului și a prezentei Acordări Administrative.

Articolul 3
Autorități competente

Autoritățile competente menționate în articolul 1, alinaatul (1), punctul d) al Acordului sunt:

pentru Republica Moldova:

1. Casa Națională de Asigurări Sociale - în ceea ce privește reprezentanții pentru inspectarea timpului de muncă cunoscut de persoanele care au activat în zona muncii, indemnizările pentru concedii de maternitate de până la 12 săptămâni de la nașterea copilului sau concedii de maternitate de până la 12 săptămâni de la nașterea copilului.

În conformitate cu articolul 19, alineatul (1) al Acordului în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Republica Turcia, semnat la Chișinău la 5 mai 2017, denumit în continuare "Acord", autoritățile competente ale Statelor Contractante, în scopul implementării Acordului, au convenit după cum urmează:

2. Consiliul Național pentru Cooperare în Domeniul Securității Sociale dintre Republica Moldova și Republica Turcia.

PARTEA I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Definiții

Termenii și expresiile utilizate în prezentul Aranjament Administrativ vor avea aceeași semnificație care le este atribuită în Acord.

Articolul 2

Organisme de legătură

- (1) Organismele de legătură prevăzute în articolul 19, alineatul (2) al Acordului sunt:

în Republica Moldova: Casa Națională de Asigurări Sociale;

în Republica Turcia: Institutul de Securitate Socială.

- (2) În scopul implementării Acordului, organismele de legătură menționate în alineatul (1) pot comunica direct între ele, precum și cu persoanele vizate sau persoanele autorizate de acestea. Ele își vor acorda asistența necesară reciprocă.
- (3) Organismele de legătură menționate în alineatul (1) vor conveni asupra procedurilor comune și formularelor necesare pentru implementarea Acordului și a prezentului Aranjament Administrativ.

Articolul 3

Instituții competente

Instituțiile competente menționate în articolul 1, alineatul (1), punctual d) al Acordului sunt:

pentru Republica Moldova:

1. Casa Națională de Asigurări Sociale – în ceea ce privește indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de afecțiuni generale sau accidente în afara muncii, indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli profesionale sau accidente de muncă, indemnizațiile de maternitate, pensiile pentru limită de vârstă, pensiile de dizabilitate cauzată de afecțiuni generale, pensiile și indemnizațiile de dizabilitate cauzată de accidente de muncă și boli profesionale, pensiile de urmaș și ajutoarele de deces;
2. Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă – în ceea ce privește determinarea dizabilității și capacității de muncă;

3. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – în ceea ce privește ajutoarele de șomaj.

pentru Republica Turcia:

1. Institutul de Securitate Socială – în ceea ce privește prestațiile în caz de invaliditate, pensiile pentru limită de vârstă, de urmaș, asigurările pentru accidente de muncă și bolile profesionale, prestațiile pentru incapacitate de muncă, prestațiile acordate din asigurările de maternitate, serviciile de sănătate acordate din asigurările de boală și alte prestații de sănătate, ajutoarele de deces;
2. Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Turcească – prestații de șomaj.

Articolul 4 **Plata prestațiilor**

- (1) Prestațiile datorate de către instituțiile competente ale Statelor Contractante se plătesc direct persoanelor vizate, chiar dacă aceștia domiciliază pe teritoriul celui alt Stat Contractant, în termenele prevăzute de legislația instituției competente care o aplică.
- (2) Prestațiile se plătesc de către instituțiile competente ale Statelor Contractante în conformitate cu articolul 23, alineatul (1) al Acordului, fără nici o reținere pentru costurile sale administrative.
- (3) În conformitate cu articolul 23, alineatul (2) și articolul 24 al Acordului, pentru recuperarea sumelor plătite în exces și necuvenit, transferul dintre instituțiile competente ale Statelor Contractante se va efectua fără nici o reținere pentru cheltuielile administrative. Părțile își vor îndeplini obligațiile prin efectuarea de plăți în valuta lor proprie sau în Euro.

PARTEA a II-a **DISPOZIȚII PRIVIND LEGISLAȚIA APLICABILĂ**

Articolul 5 **Certificatul privind legislația aplicabilă**

- (1) Dacă legislația unui Stat Contractant se aplică în conformitate cu dispozițiile Părții a II-a a Acordului, instituția competentă a acestui Stat Contractant desemnată în alineatul (2) al prezentului articol, la solicitarea angajatorului sau a lucrătorului independent, va elibera un certificat care să confirme că angajatul sau lucrătorul independent este supus acestei legislații. În certificat se va indica termenul pentru care acesta este valabil și va servi drept confirmare a faptului că angajatul sau lucrătorul independent este exceptat

de la aplicarea legislației privind asigurarea socială obligatorie a celui alt Stat Contractant.

- (2) Instituția desemnată să elibereze certificatul menționat în alineatul (1) al prezentului articol este:

în Republica Moldova: Casa Națională de Asigurări Sociale;

în Republica Turcia: Direcția Generală a Serviciilor de Pensii a Institutului de Securitate Socială, Direcțiile Teritoriale de Securitate Socială și Centrele de Securitate Socială.

- (3) Instituția desemnată a Statului Contractant menționată în alineatul (2) al prezentului articol va elibera o copie a certificatului angajatorului și instituției desemnate a celui alt Stat Contractant.
- (4) În scopul implementării articolului 8, alineatului (3) al Acordului, cererea privind excepția va fi depusă de către angajator și angajat sau de către lucrătorul independent la instituția competentă a Statului Contractant a cărui legislație urmează să se aplice conform cererii, înainte de expirarea perioadei inițiale de detașare. Instituția competentă a unui Stat Contractant a cărui legislație va continua să se aplice va solicita acordul instituției competente a celui alt Stat Contractant, de preferință cu 60 de zile calendaristice înainte de expirarea perioadei inițiale de detașare.
- (5) Certificatul menționat în alineatul (1) al prezentului articol poate fi eliberat ulterior de către instituția Statului Contractant în care persoana asigurată este angajată sau desfășoară o activitate individuală.
- (6) În scopul implementării articolului 11 al Acordului, instituția competentă a unui Stat Contractant a cărui legislație va continua să se aplice va solicita acordul instituției competente a celui alt Stat Contractant, de preferință cu 60 de zile calendaristice anterior datei în care începe activitatea pe teritoriul celui alt Stat Contractant.

Articolul 6

Dreptul de opțiune

- (1) Persoanele menționate în articolul 10, alineatul (2) al Acordului, în cazul în care au fost angajate anterior intrării în vigoare a Acordului, pot exercita dreptul lor de opțiune în termen de cel mult 3 luni de la data intrării în vigoare a Acordului.
- (2) Persoanele care optează în favoarea legislației Statului de angajare vor depune certificatul eliberat de către instituția competentă a Statului de angajare la instituția competentă a Statului în care aceștia își desfășoară activitatea sau îl vor transmite prin intermediul angajatorului lor.

PARTEA a III-a
DISPOZIȚII SPECIALE

SECȚIUNEA I
PENSII PENTRU LIMITĂ DE VÂRSTĂ, INVALIDITATE ȘI DE URMAȘ

Articolul 7
Totalizarea perioadelor de asigurare

- (1) În scopul implementării articolului 12 al Acordului, în cazul în care pentru dobândirea, reținerea sau redobândirea dreptului la prestații este necesar să fie luate în considerare perioadele de asigurare realizate în conformitate cu legislația celui alt Stat Contractant, instituția competentă va elibera formularul, indicând perioadele de asigurare realizate în conformitate cu legislația pe care o aplică.
- (2) Acest formular eliberat la cererea persoanei vizate sau a instituției competente a celui alt Stat Contractant va fi transmis, fie direct, fie prin intermediul organismelor de legătură ale Statelor Contractante.

Articolul 8
Depunerea unei cereri

- (1) Persoana asigurată și urmașii vor depune cererile pentru pensie la instituția competentă de la locul de domiciliu.
- (2) Instituțiile competente ale Statelor Contractante își vor transmite reciproc, fără întârziere, prin intermediul organismelor de legătură pe formularul convenit, cererea sau orice alt document disponibil care ar putea fi necesar pentru stabilirea dreptului solicitantului la prestație, indicând data în care cererea a fost recepționată. Data depunerii cererii la instituția competentă a unui Stat Contractant se consideră ca fiind data depunerii cererii la instituția celui alt Stat Contractant.
- (3) Împreună cu documentele menționate în alineatul (2), instituțiile competente ale Statelor Contractante vor transmite, de asemenea, formularul, indicând, în special, perioadele de asigurare realizate în conformitate cu legislația pe care o aplică și o copie a deciziei luate, dacă au acordat o pensie.
- (4) Informația cu caracter personal referitoare la o persoană fizică care se conține în cerere va fi certificată de către organismele de legătură ale Statelor Contractante care vor confirma informația în temeiul documentelor. Tipul informației care urmează să fie verificată va fi convenit de către organismele de legătură ale Statelor Contractante.

Articolul 9

Notificarea deciziilor

Fiecare instituție competentă informează solicitantul despre decizia luată, indicând căile și temenele de contestare a deciziei și expediază o copie instituției competente a celui alt Stat Contractant.

SECȚIUNEA a II-a

AJUTOR DE DECES

Articolul 10

Depunerea unei cereri

- (1) Persoanele care doresc să beneficieze de ajutorul de deces în conformitate cu articolul 15 al Acordului vor depune o cerere la instituția competentă care va plăti pensia, fie direct, fie prin intermediul organismului de legătură de la locul de domiciliu.
- (2) Dacă este necesar, la formularul de cerere se va anexa, de asemenea, un document în care se vor indica perioadele de asigurare, precum și alte documente confirmative.

PARTEA a IV-a

DISPOZIȚII DIVERSE

Articolul 11

Expertiza medicală

- (1) Instituția competentă a unui Stat Contractant furnizează, la cerere și pe cheltuială proprie, instituției competente a celui alt Stat Contractant orice informație și documentele medicale disponibile referitoare la invaliditate sau capacitatea de muncă a solicitantului sau a beneficiarului. Solicitarea informației și a documentelor, precum și transmiterea acestora se efectuează prin intermediul organismelor de legătură ale Statelor Contractante.
- (2) În cazul în care instituția competentă a unui Stat Contractant solicită ca persoana care are domiciliu sau reședință pe teritoriul celui alt Stat Contractant și care beneficiază sau solicită prestații în temeiul Acordului să fie supusă expertizei medicale, această expertiză va fi efectuată de către instituția celui alt Stat Contractant în corespundere cu regulile pe care aceasta le aplică și pe cheltuiela instituției care solicită examinarea.
- (3) Instituția competentă a unui Stat Contractant va rambursa, fără întârziere, orice sume datorate în temeiul prezentului articol, ca urmare a prezentării de către instituția competentă a celui alt Stat Contractant a unui raport detaliat al cheltuielilor.

Articolul 12

Agravarea bolii profesionale

- (1) Dacă persoana asigurată a desfășurat o activitate care ar fi putut agrava boala sa profesională în cel de-al doilea Stat Contractant, asiguratul va furniza informația instituției competente a celui de-al doilea Stat Contractant cu privire la prestațiile care i-au fost stabilite anterior în legătură cu boala sa profesională. Instituția competentă a primului Stat Contractant va informa instituția competentă a celui de-al doilea Stat Contractant despre gradul de incapacitate de muncă/capacitate de muncă în baza căruia i-au fost stabilite prestațiile, la solicitarea acesteia. Mai mult, aceasta va transmite raportul și documentele medicale referitoare la determinarea bolii profesionale.
- (2) Instituția competentă a celui de-al doilea Stat Contractant va informa instituția competentă a primului Stat Contractant despre suma prestației suplimentare care va fi plătită persoanei vizate. Instituția competentă a celui de-al doilea Stat Contractant va plăti direct această prestație suplimentară.

Articolul 13

Prelungirea dreptului la prestații

În scopul prelungirii dreptului la o prestație, instituțiile competente ale Statelor Contractante pot solicita beneficiarului să depună o declarație care să confirme că beneficiarul este în viață, autenticată în conformitate cu dispozițiile legale ale statului de domiciliu al beneficiarului.

Articolul 14

Schimb de date statistice

Organismele de legătură ale Statelor Contractante, anual, la 31 decembrie, fac schimb de date statistice privind numărul certificatelor emise în temeiul articolului 5 al prezentului Aranjament Administrativ și privind plățile efectuate către beneficiari în temeiul Acordului. Aceste date statistice vor conține numărul beneficiarilor și suma totală a prestațiilor plătite, fiind indicat tipul prestațiilor plătite în baza Acordului. Datele statistice vor fi transmise pe formularul convenit de către organismele de legătură.

Articolul 15

Soluționarea diferendelor

Eventualele diferende care pot rezulta din implementarea prezentului Aranjament Administrativ vor fi soluționate de către autoritățile competente ale Statelor Contractante prin consultări directe.

Articolul 16
Modificarea Aranjamentului Administrativ

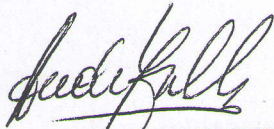
Prezentul Aranjament Administrativ poate fi modificat sau completat prin Protocoale separate la înțelegerea reciprocă a autorităților competente ale Statelor Contractante, în conformitate cu procedurile legale interne.

Articolul 17
Intrarea în vigoare

Prezentul Aranjament Administrativ intră în vigoare la data intrării în vigoare a Acordului și va rămâne în vigoare pe perioada valabilității Acordului.

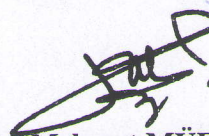
Întocmit la Chișinău la 5 mai 2017, în două exemplare originale, fiecare în limbile română, turcă și engleză, toate textele fiind egal autentice. În caz de divergențe de interpretare, limba engleză va prevala.

PENTRU
AUTORITATEA COMPETENTĂ A
REPUBLICII MOLDOVA

Andrei GALBUR
Ministrul Afacerilor Externe
și Integrării Europene

PENTRU
AUTORITATEA COMPETENTĂ A
REPUBLICII TURCIA

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Ministrul Muncii
și Securității Sociale